

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Anna Dziergawka

w sprawie **R.K.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k., art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.) w zw. z w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2024 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 7 grudnia 2023 r. sygn. akt XVIII K 26/20,

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski Anna Dziergawka

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 7 grudnia 2023 r. sygn. akt XVIII K 26/20, uznał R.K. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., zarzuconego mu w punkcie 18 aktu oskarżenia *(polegającego na tym, że w nieustalonym dniu w 2003 r. w W. przy ul. P. oraz w K., działając wspólnie i w porozumieniu z M.T. ps. S., M.K. ps. K. oraz L.A. ps. L., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził nieustalonego personalnie mężczyznę narodowości rosyjskiej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 200 USD w ten sposób, że podczas wcześniej umówionej transakcji narkotykowej wprowadzili pokrzywdzonego w błąd sprzedając mu za pośrednictwem L.A. ps. L. substancję niestanowiącą substancji psychotropowej bądź odurzającej jako kokainę za wskazaną kwotę, czego następstwem było późniejsze odebranie przez R.K. ps. R., M.T. ps. S. oraz M.K. ps. K. - podających się za funkcjonariuszy Policji - wymienionej substancji, co dodatkowo miało utrzymać pokrzywdzonego w błędzie co do rzeczywistego przedmiotu transakcji, przy czym z czynu tego osiągnął korzyść majątkową w wysokości 200 dolarów amerykańskich)*, i po uprzednim zastąpieniu w opisie przypisanego czynu imion i nazwisk współsprawców określeniem „inne ustalone osoby”, na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 3 i 4 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 4 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 100 stawek dziennych grzywny z ustaleniem wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł (punkt 31 części dyspozytywnej wyroku). Nadto Sąd ten, w oparciu o przepis art. 45 § 1 k.k., w związku ze skazaniem oskarżonego za czyn przypisany mu w punkcie 31 wyroku, orzekł przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z tego przestępstwem kwocie 200 USD.

Sąd Okręgowy w Warszawie uznał R.K. za winnego również popełnienia przestępstwa z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.) w zw. z art. 55 ust. 1 tej ustawy w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., zarzuconego w punkcie 34 aktu oskarżenia *(polegającego na tym, że w bliżej niesprecyzowanych dniach w drugiej połowie 2009 r. w W. przy ul. M. oraz ul. P., wbrew przepisom ustawy, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając wspólnie i w porozumieniu z A.K. ps. C., M.L. ps. M. od K. oraz R.N. ps. M., dokonał wewnątrzwspólnotowej dostawy znacznej ilości substancji psychotropowej w postaci*

20 kilogramów amfetaminy, zakupionej uprzednio u J.Ł. ps. Ł. vel B. w ten sposób, że kilkakrotnie w jednorazowych ilościach po 5 kilogramów sprzedał wskazane narkotyki R.N. s. M. celem dalszej odsprzedaży na terytorium Wielkiej Brytanii, której to R.N. następnie przewiózł do Wielkiej Brytanii, przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, działając w zorganizowanej grupie przestępczej, a nadto zarzucanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne wyrokiem Sądu Rejonowego dla W. [...] II Wydział Karny sygn. IIK [...]/01), w którego opisie imiona i nazwiska współsprawców zastąpił określeniem „inne ustalone osoby” i na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.) w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 60 § 3 i 4 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności i obok niej karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł (punkt 58 części dyspozytywnej wyroku). Nadto, na mocy art. 45 § 1 k.k. w zw. z art. 116 k.k., w związku ze skazaniem oskarżonego za czyn przypisany mu w punkcie 58 wyroku orzekł przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z tego przestępstwa w kwocie 3.300 GBP (punkt 59 części dyspozytywnej wyroku).

Następnie, po uznaniu oskarżonego R.K. winnym popełnienia kolejnych 46 czynów i wymierzeniu za nie kar jednostkowych, Sąd Okręgowy w Warszawie, na podstawie art. 568a § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (w pierwotnym brzmieniu) w zw. z art. 4 § 1 k.k., połączył orzeczone wobec tego oskarżonego w punktach 7. 9. 13. 15. 16. 29. 58 wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzy mu karę łączną 4 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 60 § 5 k.k., warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 7 lat (pkt. 87 i 88 części dyspozytywnej wyroku). Równocześnie Sąd ten, na podstawie art. 568a § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. (w brzmieniu pierwotnym) w zw. z art. 4 § 1 k.k., połączył wszystkie kary jednostkowe grzywny i wymierzył oskarżonemu R.K. karę łączną 540 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokości jednej stawki na kwotę 30 zł, na poczet której, na podstawie art. 63 § 1 k.k., zaliczył oskarżonemu okres tymczasowego

aresztowania od 27 lutego 2013 r. do 6 maja 2013 r., przyjmując jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności za równoważny dwóm stawkom dziennym grzywny (punkt 89 i 90 części dyspozytywnej wyroku). W dalszej kolejności Sąd Okręgowy w Warszawie rozstrzygnął o przepadku dowodów rzeczowych oraz o kosztach sądowych, w tym kosztach związanych z nieopłaconą pomocą prawną, udzieloną oskarżonemu z urzędu (k. 683-705 verte).

Powyższe rozstrzygnięcie, niezaskarżone przez strony postępowania, uprawomocniło się z dniem 14 grudnia 2023 r. (k. 683).

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 45 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu przepadku równowartości korzyści majątkowej w kwocie 200 dolarów amerykańskich (USD) w związku z przypisanym oskarżonemu R.K. czynem z art. 286 § 1 k.k. oraz przepadku równowartości korzyści majątkowej w kwocie 3.300 funtów szterlingów (brytyjskich GBP) w związku z przypisanym temu oskarżonemu czynem z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu narkomanii (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.) w zw. z art. 55 ust. 1 tej ustawy w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w sytuacji, gdy kwota pieniężna stanowiąca równowartość korzyści majątkowej, która podlega obligatoryjnemu przepadkowi winna być określona w walucie będącej prawnym środkiem płatniczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. w złotym, co umożliwiłoby, zgodnie z art. 206 § 3 k.k.w. w zw. z art. 27 k.k.w., wykonanie jej przepadku, po uprzednim prawidłowym ujawnieniu tej czynności w księgach rachunkowych Sądu, jak i organu przeprowadzającego egzekucję, prowadzonych zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U.2023.120) w języku polskim i w walucie polskiej, gdzie wyżej opisana wadliwość wyroku w konsekwencji prowadzi do niemożności prawidłowego wykonania rozstrzygnięcia zapadłego w tym zakresie”.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, wobec czego uwzględniono ją w całości na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.). Zgodzić się należy z Prokuratorem Generalnym, iż na terenie Rzeczypospolitej Polskiej prawnym środkiem płatniczym jest złoty. Przepadek równowartości korzyści, jeżeli jego przedmiotem jest kwota, wykonuje się w trybie przewidzianym w art. 206 § 3 pkt 1 k.k.w. i art. 27 k.k.w. Do przypadku równowartości korzyści zastosowanie mają również przepisy o rachunkowości. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2023 poz. 120) księgi rachunkowe prowadzi się w języku polskim i w walucie polskiej. Dlatego kwota przypadku równowartości winna być określona w polskiej walucie, gdyż w przypadku określenia go w walucie obcej nie jest możliwe zarejestrowanie tej równowartości w programie finansowo-księgowym, ani tym bardziej nie jest możliwe wykonanie przypadku równowartości określonego w walucie obcej. Rzutuje to na wskazany w kasacji kierunek zaskarżenia wyroku (*por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 listopada 2023 r. sygn. akt II KK 445/23*). W zaistniałej zatem sytuacji sąd *meriti* powinien ustalić wysokość wyrządzonej pokrzywdzonemu szkody poprzez określenie jej kwotowo w formie pieniężnej, przy czym istotne jest, aby nastąpiło to w jednostce pieniężnej, stanowiącej prawny środek płatniczy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej tj. w złotym, a ustalając kwotę, powinien przeliczyć wartość utraconych przez pokrzywdzonego rzeczy ruchomych w postaci 200 dolarów amerykańskich oraz 3.300 funtów szterlingów według średniego kursu ustalonego przez Narodowy Bank Polski w dacie popełnienia przypisanego oskarżonemu przestępstwa. Dodać przy tym należy, iż ustalenie wielkości równowartości korzyści majątkowej wyrażonej w pieniądzu stanowiącym środek płatniczy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wymagać będzie również ustalenia czasu (określonej daty), istotnej dla dokonania przeliczenia według średniego kursu waluty obcej (w przedmiotowej sprawie: dolarów amerykańskich i funtów brytyjskich) wyrażonej w złotych, określonego przez Narodowy Bank Polski. Inny bowiem kurs waluty obcej obowiązywał w dacie dokonania czynu zabronionego, inny zaś w dacie orzekania.

Ta argumentacja oraz w konsekwencji wniosek kasacji zasługiwały na aprobatę, wobec czego Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego

rozpoznania temu Sądowi, który wyda orzeczenie niezawierające wskazanych wyżej nieprawidłowości.

Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski Anna Dziergawka

[WB]

[a.ł.]